

Τα Χριστούγεννα του τεμπέλη Του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη

Στην ταβέρνα του Πατσοπούλου, ενώ ο βορράς φυσούσε, και ψηλά στα βουνά χιόνιζε, ένα πρωί, μπήκε να πει ένα ρούμι να ζεσταθή ο μαστρο-Παύλος ο Πισκολέτος, διωγμένος από την γυναίκα του.

Εισήλθε τρέμοντας ο μαστρο-Παυλάκης και ζήτησε ένα ρούμι. Το παιδί του καπηλειού, που τον ήξερε καλά, του είπε:

-Έχεις πεντάρα;

Ο άνθρωπος κούνησε τους ώμους με τρόπο διαφορούμενο.

-Βάλε συ το ρούμι, είπε.

Πώς να έχει πεντάρα; Καλά και τα λεφτά, καλή η δουλειά, καλό και το κρασί, καλή κι η κουβέντα, όλα καλά. Καλύτερο απ' όλα η ραστώνη, το ντόλτστο φαρ νιέντε των αδελφών Ιταλών. Αν σε αυτόν ανετίθετο να συντάξει τον κανονισμό της εβδομάδας, θα όριζε την Κυριακή για αργία, την Δευτέρα για χουζούρι, την Τρίτη για σουλάτσο, την Τετάρτη, Πέμπτη και Παρασκευή για εργασία, και το Σάββατο για ξεκούραση.

Ακριβώς την ώρα αυτή ήρθε απ' αντίκρου ο Δημήτρης ο φραγκορράφτης, για να πει το πρωινό του.

Έπειτα, βλέποντας τον Παύλο είπε:

-Βάλε και του μαστρο-Παυλάκη ένα ρούμι.

Ως από Θεού σταλμένος, για να λύσει το ζήτημα της πεντάρας, μεταξύ του πελάτη και του υπηρέτη, κάθισε δίπλα στον Παύλο και άρχισε τέτοια κουβέντα, η οποία ήταν μεν συνέχεια των δικών του σκέψεων, στον δε Παύλο φάνηκε ως συνηγορία υπέρ των δικών του παραπόνων.

-Πού σκόλη και γιορτή, μαστρο-Παυλέτο, φίλε μου, είπε, ούτε καθισιό, ούτε χουζούρι. Του Άη-Νικολάου δουλέψαμε, τ' Άη-Σπυρίδωνα δουλέψαμε, την Κυριακή προχθές δουλέψαμε. Έρχονται Χριστούγεννα, και θαρρώ, πως θα δουλεύουμε, χρονιάρα μέρα...

Ο Παύλος κούνησε το κεφάλι του.

-Θέλω κάτι να πω, αλλά δεν ξέρω για να τα σταμπάρω περί γραμμάτου μαστρο-Δημήτρη μου, είπε. Μου φαίνεται, πως αυτοί οι μαστόροι, αυτοί οι αρχόντοι, αυτή η κοινωνία πολύ κακά έχουνε ορισμένα τα πράγματα. Αντί να είναι η δουλειά μοιρασμένη ίσια τις καθημερινές, πέφτει μονομιάς και

μονόμπαντα. Δουλεύουμε βιαστικά τις γιορτάδες, και ύστερα χασομερούμε εβδομάδες και μήνες τις καθημερινές.

-Είναι και η τεμπελιά στη μέση, είτε με πονηρή αυθάδεια το παιδί του καπηλειού, αρπάζοντας την ευκαιρία από μία στιγμή, κατά την οποία ο αφέντης του είχε συζήτηση στο κατώφλι της πόρτας και δεν μπορούσε ν' ακούσει.

Ο μαστρο-Παύλος αφέθηκε στη φαντασία του. Σάββατο σήμερα, μεθαύριο παραμονή, την άλλη Χριστούγεννα. Να είχε τουλάχιστον λεφτά για να αγοράσει ένα γαλόπουλο, να κάνει και αυτός Χριστούγεννα στο σπίτι του, καθώς όλοι! Μετάνιωνε τώρα πικρά, διότι δεν πήγε τις τελευταίες μέρες στα βυρσοδεψεία να δουλέψει και να βγάλει λίγα λεφτά, για να περάσει φτωχικά τις γιορτές.

Ο μαστρο-Παυλάκης πέρασε ακόμη δύο ημέρες και την άλλη ήταν παραμονή. Το γαλόπουλο δεν έπαυσε να το ονειροπολεί και να το ορέγεται. Πώς να το προμηθευτεί; Αφού νύχτωσε, διωγμένος καθώς ήταν από το σπίτι, τόλμησε και ήρθεν από ένα πλάγιο δρομάκι και ήταν έτοιμος να χωθεί στο καπηλειό.

Εκεί, καθώς στράφηκε να μπει στο καπηλειό, βλέπει ένα παιδί της αγοράς, με μία κοφίνα στους ώμους, η οποία φαινόταν ακριβώς να περιέχει ένα γάλο, αγριολάχανα, πορτοκάλια, ίσως και βούτυρο και άλλα καλά πράγματα. Το παιδί κοίταζε δεξιά και αριστερά και φαινόταν να αναζητεί κάποιο σπίτι. Ήταν έτοιμο να μπει στο καπηλειό για να ρωτήσει. Έπειτα είδε τον Παύλο και στράφηκε προς αυτόν.

-Ξέρεις, πατριώτη, του λόγου σου, πού είναι εδώ χάμου το σπίτι του κυρ-Θανάση του Μπελιοπούλου;

-Του κυρ-Θανάση του Μπε...

Αστραπή, ως ιδέα, έλαμψε στο μυαλό του Παύλου.

-Μού 'πε τον αριθμό και το εξέχασα, τώρα γρήγορα έπιασε σπίτι εδώ χάμου, σ' αυτόν το δρόμο... τον είχα πελάτη από πρώτα... παλαιότερα καθότανε παρά πέρα, στο Γεράνι.

- Του κυρ-Θανάση του Μπελιοπούλου! αυτοσχεδίασε ο μαστρο-Παύλος να, εδώ είναι το σπίτι του. Να φωνάξεις την κυρα-Παύλαινα, μέσα στην κάτω κάμαρα, στο ισόγειο... αυτή είναι η νοικοκυρά του... φώναξέ την και δώσε της τα ψώνια.

Και αφού έκανε ο ίδιος πέντε βήματα, κατά την πόρτα της αυλής, έκανε πως φώναξε:

-Κυρά-Παύλαινα, κόπιασ' εδώ να πάρεις τα ψώνια που σου στέλνει ο κύριος... ο αφέντης σου.

Καλά ήρθαν τα πράγματα έως τώρα. Ο μαστρο-Παυλάκης έτριβε τα χέρια του και αισθανόταν στη μύτη του τη μυρωδιά του ψητού κούρκου.

Το βράδυ, αφού ενύκτωσε, πήγε με τόλμη από την ανάμνηση του κούρκου και χτύπησε την πόρτα της οικογένειάς του. Η πόρτα ήταν κλεισμένη από μέσα.
-Καλησπέρα, κυρα-Παύλαινα, φώναξε απ' έξω, χρόνους πολλούς. Πώς πήγε ο γάλος; Βλέπεις, εγώ πάλε;
Ούτε φωνή, ούτε ακρόαση. Όλη η αυλή ήταν ήσυχη.

Παραταύτα ακούσθηκε κρότος βημάτων στο σπίτι.
-Έ, μαστρο-Παύλε, είτε καθώς πλησίασε η κυρα-Στρατίνα, να 'χουμε και καλό ρώτημα... Τι γάλος και γαλίζεις και γυαλίζεις και καλό να μου 'χεις, ασίκη μου; Είδαμε κι επάθαμε να σκεπάσουμε το πράγμα, να μη προσβληθεί το σπίτι... Εκείνος που ήταν δικός του ο γάλος, ήρθε μεσάνυκτα και φώναζε, έκανε το κακό, και μας φοβέριζε όλους, κι η φαμίλια σου, επειδής τον είχε κόψει το γάλο, μαθές, και τον είχε βάλει στο τσικάλι, βρέθηκε σε δύσκολη θέση... κλειδώθηκε μες στην κάμαρα και δεν ήξερε τι να κάνει... Είπε και ο κουνιάδος σου.. καλό κελεπούρι ήτανε κι αυτό, μαθές... και πέρασεν η φαμίλια σου όλη τη ημέρα κλειδομανταλωμένη μέσα, από φόβο μην ξαναέρθει εκείνος που 'χε το γάλο και μας φέρει και την αστυνομία... ήταν φόβος να μην προσβληθεί κι εμένα το σπίτι μου. Άλλη φορά, τέτοια αστεία να μην τα κάνεις, μαστρο-Παυλάκη. Τέτοια προσβολή να λείπει από το σπίτι μου, εμένα, τ' άκουσες;
Ο μαστρο-Παύλος ρώτησε δειλά:
-Τώρα... είναι μέσα η φαμίλια μου;
-Είναι μέσα όλοι τους, κι έχουνε κλειδωμένα καλά, και το φως κατεβασμένο, για τον φόβο των Ιουδαίων.

-Και να μην πάρω κι εγώ ένα μεζέ; παρεπονέθηκε ο άνθρωπός μας.
-Τι σου χρειάζεται ο μεζές, μαστρο-Παυλάκη μου; επανέλαβεν η Στρατίνα. Τα πράγματα είναι πολύ σκούρα. Άφησε τα αυτά. Δουλειά, δουλειά! Η δουλειά βγάζει παληκάρια. Ό,τι έγινε-έγινε, να πας να δουλέψεις, να μου φέρεις εμένα τα νοίκια μου. Τ' ακούς;

-Μη στέκεσαι στιγμή, μαστρο-Παυλέτο, είτε η Στρατίνα, το καλό που σου θέλω! Δρόμο τώρα, και μεθαύριο δουλειά, δουλειά!...

-Δρόμο, επανέλαβε μηχανικώς ο Παύλος, συμμορφούμενος εμπράκτως με την λέξη... δρόμο και δουλειά!